

Obilježavanje desetogodišnjice rada Kancelarije za rodnu ravnopravnost

Podgorica, Crnogorsko narodno pozorište, 26. mart 2013. godine

**Govor ambasadora L'ubomira Kopaja,
Šefa Misije OEBS-a u Crnoj Gori**

Uvaženi ministre Numanoviću,
Uvaženi gospodine Vrbensky,
Uvaženi gospodine Drobnič,
Dame i gospodo,

Čast mi je i zadovoljstvo da vas večeras pozdravim u ime Misije OEBS-a u Crnoj Gori i da na samom početku čestitam desetogodišnjicu rada nekadašnjoj Kancelariji za rodnu ravnopravnost – a sada Odjeljenju za poslove rodne ravnopravnosti. Čestitke su zaista na mjestu, imajući u vidu da se posao koji Odjeljenje i ostale institucije i organizacije koje se bave rodnom ravnopravnošću obavljaju na momente činio mukotrpnim. Uprkos tome, Odjeljenje je uspjelo da bude glavni inicijator promjena i ozbiljan partner u svakodnevnoj borbi za jednakost polova u svim sferama života.

Namjerno naglašavam da je u pitanju borba – jer, i pored velikih napora koje Crna Gora ulaže na ovom polju, brojke neumoljivo pokazuju da je stanje daleko od idealnog: podsjetiću vas da žene u Crnoj Gori čine više od polovine stanovništva, a da je u trenutnom sazivu nacionalnog Parlamenta četrnaest poslanica (što čini sedamnaest odsto ukupnog saziva). U Vladi imamo tri ministarke, a na lokalnom nivou stanje je još alarmantnije – od dvadesetjedne opštine samo jedna ima predsjednicu opštine, dvije žene na čelu lokalnih parlamenata i svega četrnaest odsto trenutnih saziva čine odbornice.

U sudstvu je situacija nešto bolja – predsjednice Vrhovnog i Apelacionog suda su žene, dok su ponovo od petnaest osnovnih sudova u samo četiri žene predsjednice. Razlike u zaradama muškaraca i žena još jedan su pokazatelj neravnopravnosti polova.

Od ovih podataka ne treba bježati jer ukazuju na problem sa kojim se Crna Gora hvata u koštac već neko vrijeme – a to je odsustvo žena na mjestima odlučivanja. Raduje nas što je Vlada Crne Gore taj problem prepoznala, pa je veoma važan dio Nacionalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost posvećen mjerama koje će povećati učešće žena na mjestima odlučivanja. Pravna regulativa je tu – pored Ustava koji garantuje jednakost polova, još jednom moramo pomenuti Zakon o rodnoj ravnopravnosti, prvi anti-diskriminacioni zakon usvojen u Crnoj Gori. Ipak, u ovoj borbi ne smijemo zaboraviti „skrivene“ prepreke ka ostvarenju cilja, poput prisustva stereotipa, tradicionalnih uloga muškaraca i žena i nedostatka senzibilisanosti. Za ovakve prepreke sigurno da će biti potrebno još više istrajnosti, budući da ostvarivanje ideala o jednakosti polova nije posao

koji se može riješiti jednokratnim mjerama i aktivnostima, već zahtijeva dosljedno sprovođenje politike, strategija i propisa.

Želim da istaknem da je rodnu ravnopravnost neophodno promovisati kao koncept koji ne podrazumijeva samo borbu za veću zastupljenost žena, već izbalansiranu zastupljenost oba pola u svim oblastima. Zato je neophodno razviti podsticajne mjere za veće prisustvo muškaraca u profesijama koje se nažalost percipiraju kao tipično ženske. To znači da će vremenom biti više muškaraca nastavnika, vaspitača, medicinskog osoblja, farmaceuta, prodavaca. Rodna ravnopravnost znači i više očeva koji ostaju kod kuće i brinu se o djeci.

OEBS će u ovom – za Crnu Goru veoma važnom – poslu nastaviti da podržava nadležne institucije, zajedno sa drugim partnerima iz međunarodne zajednice. Svi zajedno daćemo najbolji doprinos u promociji i očuvanju rodne ravnopravnosti – esencijalnog ljudskog prava.

Hvala vam.